

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง 1) ลักษณะทั่วไปของผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ตามขนาดของสหกรณ์ 2) บทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ในปัจจุบัน และ 3) บทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ที่พึงประสงค์ในอนาคต ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่ทุกคน จำนวน 38 ราย จากสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งหมด 20 สหกรณ์ และผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 46 ราย โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (questionnaire) แล้วนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการสนทนากลุ่ม (focus group discussion)

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตรวจสอบกิจการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี สถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านบริหารการศึกษา มีอาชีพรับราชการในตำแหน่งระดับผู้ปฏิบัติงาน ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งระหว่าง 11-20 ปี มีรายได้จากการทำงานประจำ ระหว่าง 10,001-15,000 บาทต่อเดือน เป็นสมาชิกสหกรณ์ทุกคนและมีระยะเวลาการเป็นสมาชิก ระหว่าง 11-20 ปี โดยไม่เคยเป็นกรรมการสหกรณ์มาก่อน มีระยะเวลาการเป็นผู้ตรวจสอบกิจการเพียง 1 ปี และเป็นผู้เคยเข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ตรวจสอบกิจการมาแล้ว

บทบาทที่เป็นจริงในปัจจุบันของผู้ตรวจสอบกิจการ พบว่า เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติด้านความรู้ ความสามารถในระดับปานกลาง เป็นผู้มีบุคลิกภาพและจริยธรรมในระดับมาก ด้านการได้มา พบว่า ผู้ตรวจสอบกิจการถูกเลือกตั้งมาจากสมาชิกสหกรณ์ในที่ประชุมใหญ่ประจำปี จำนวนสหกรณ์ละ 2 คน โดยการถูกเสนอชื่อเข้ารับเลือกตั้งเนื่องจากเป็นผู้มีความเหมาะสม สมาชิกให้การยอมรับ และเข้าปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ด้านผลตอบแทน พบว่าผู้ตรวจสอบกิจการได้รับผลตอบแทนจากการปฏิบัติงานตรวจสอบเป็นเงินค่าตอบแทนรายปี ๆ ละ 5,000 บาท ซึ่งเป็นจำนวนที่ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับความรับผิดชอบในหน้าที่ และด้านปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบกิจการที่พบอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้ตรวจสอบกิจการเป็นผู้ให้ความร่วมมือกับคณะผู้ตรวจสอบในระดับดี มีส่วนร่วมในการวางแผน นโยบาย

การปฏิบัติงาน มีการเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการ ประชุมใหญ่ประจำปี เพื่อเสนอผลการตรวจสอบและความคิดเห็น โดยเรื่องที่มีักพบว่าเป็นปัญหาของสหกรณ์ คือ ธุรกิจสินเชื่อ เนื่องจากเป็นธุรกิจหลักของสหกรณ์

บทบาทที่พึงประสงค์ในอนาคตของผู้ตรวจสอบกิจการที่ควรเป็นในด้านต่าง ๆ คือ ผู้ตรวจสอบกิจการควรเป็นผู้มีคุณสมบัติด้านความรู้ ความสามารถสูงนำไปปฏิบัติได้จริง ได้แก่ รู้จริง เข้าใจเรื่องสหกรณ์เป็นอย่างดี มีคุณวุฒิด้านการเงินการบัญชี กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ สหกรณ์ รวมถึงความรู้ด้านการบริหารจัดการ ด้านเศรษฐศาสตร์ และผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร การตรวจสอบกิจการ เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์ดี เชื่อมมั่นในตนเองสูง มีปฏิภาณ ไหวพริบดี ดั้นด้นที่จะพัฒนาตนเองตลอดเวลา ไม่เป็นคนก้าวร้าวมองโลกในแง่ลบ เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สูง ได้แก่ มีความเที่ยงธรรม ตั้งใจทำงานด้วยความซื่อสัตย์ อุทิศเวลา มีความเสียสละ เป็นคนประวัติดี ไม่มีมลทิน ไม่เปิดเผยความลับของสหกรณ์ และไม่รับสิ่งของมีค่าจากการปฏิบัติงานจนขาดอิสระ ทางการเมืองการตัดสินใจ การได้มาซึ่งผู้ตรวจสอบกิจการ ควรมาจากสมาชิกสหกรณ์เป็นลำดับแรก โดยการเสนอชื่อจากคณะกรรมการสรรหาต่อที่ประชุมใหญ่เพื่อลงมติเลือกตั้ง หรือมาจากบุคคลภายนอก ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลเป็นลำดับรอง ให้มีจำนวนผู้ตรวจสอบกิจการเหมาะสมตาม ขนาดของสหกรณ์ และมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งคราวละ 2-4 ปี ด้านผลตอบแทน ผู้ตรวจสอบ กิจการควรได้รับเป็นเงินค่าตอบแทนรายเดือน ในจำนวนที่เหมาะสมโดยคำนึงจากการสร้างแรง จูงใจ ทั้งนี้ ขึ้นกับขนาดของสหกรณ์และเท่ากับโบนัสของกรรมการแต่ละปี และแนวทางการปฏิบัติ งานของผู้ตรวจสอบกิจการที่ควรเป็นในอนาคตนั้น ประกอบด้วยรายละเอียด ได้แก่ ต้องไม่เป็น ผู้คอยจับผิด แต่เป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุนระบบการบริหารของสหกรณ์ เป็นเครื่องมือของ ฝ่ายบริหารในการควบคุมการบริหารจัดการให้เกิดผลดี เป็นหน่วยตรวจสอบที่เป็นกลางปราศจาก การถูกครอบงำ ไม่ใช่เป็นการตรวจสอบเพื่อประเมินการทำงานของคณะกรรมการ แต่เป็นการ ค้นหาความถูกต้องป้องกันการทุจริต ปฏิบัติงานแบบใช้สมองและหัวใจอย่างเต็มที่และทุ่มเท และ การรายงานผลโดยข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา

The objectives of the study were 1) to study characteristics of thrift and credit cooperative inspectors in each size of cooperatives; 2) to examine present roles of thrift and credit cooperative inspectors; and 3) to find out desirable roles of thrift and credit cooperative inspectors. The data were collected by means of questionnaires from all 38 thrift and credit cooperative inspectors in Chiang Mai province and 46 related people and then used as guidelines for forming focus group discussion.

The results showed that most cooperative inspectors were male, 41-50 years old, married, held a bachelor degree in education administration, have worked as government officers for 11-20 years, and had an income of 10,001–15,000 baht/month. All of them have been members of a cooperative for 11-20 years but have never been a committee member of a cooperative. They have been cooperative inspectors for only 1 year and had been trained as cooperative inspectors.

The cooperative inspectors were found to have a moderate level of knowledge and capability and a high level of individuality and moral. Two members of each cooperative were elected at the annual meeting and then nominated cooperative inspectors due to appropriateness, being recognized, and their willingness to work. They gained only 5,000 baht per year from this job, which was very low, compared to their responsibility. Their problems in working were at a moderate level and their team work was at a high level. They participated in planning and policy formulation and attended committee meetings and annual meetings to present the results of inspection as well as their opinions. Problems frequently found were concerned with credits.

Cooperative inspectors are expected to have capability and knowledge, applicable to real situations. They should understand cooperative systems clearly. They should have knowledge of accounting, laws and roles of cooperatives, administrative management, economics and should be trained as cooperative inspectors. They should have good personality, talent and always want to improve themselves. They should have good moral, more time, good backgrounds, keep secrets of cooperatives and should not take bribes. Cooperative inspectors should come from members of cooperatives, through a searching committee, and then nominated to work for 2-4 years. The number of cooperative inspectors should vary with the size of cooperatives. They should be paid monthly according to the size of cooperatives or equal to committee's bonus each year. Desirable cooperative inspectors should not be fault-finding but they should support the management system of cooperatives, search for the best working method, do their job with full capacity, and report their inspection objectively.